

**Despre post
la Fericitul Augustin**

În partea a doua a operei sale „Despre doctrina creștină”,¹ Fer. Augustin pledează pentru o interpretare simbolică a Scripturii, căci multe expresii și cuvinte sunt „puse” în ea în mod „mistic”.

Dar pentru a găsi „soluția” interpretării, pentru a dezvălui sensul mai profund al acestor expresii, este nevoie de știință. În cazul paragrafului de față,² de știința numerelor. Dacă în paragraful anterior autorul analizează simbolismul pietrelor, vegetației și animalelor menționate în Biblie, iar în paragraful următor este interesat de semnificația instrumentelor muzicale, aici el se dedică unei alegorii numerice sa pră p s-tului de 40 de zile șinut de Moise și Ilie în Vechiul Testament și de Mântuitorul în Noul Testament.³

„Nepriceperea numerelor contribuie mult la neînțelegerea unor expresii folosite simbolic și mistic în Scriptură. De bună seamă un spirit, ca să zic așa, educat, nu poate să nu fie interesat de ceea ce se ascunde în afirmația că Moise, Ilie și Inuși Domnul au postit patruzeci de zile (Is. 24, 18; III Regi 19, 8; Mt 4, 2).

Simbolismul evenimentului menționat nu poate fi dedus fără o cunoaștere și o cercetare a acestui număr. El cuprinde de patru ori numărul zece, în tocmăi ca și cunoașterea tuturor lucrurilor cuprinse în timp. Căci atât cursul zilei cât și cel al anului se desfășoară după un ritm cuaternar: ceasurile zilei sunt ale dimineții, ale amiezii, ale serii și ale nopții; anul se succed lunile primăverii, ale verii, ale toamnei și ale iernii.

Atâta vreme cât trăim (vivimus) în timp noi trebuie să ne abținem de la plăcerile vremelnice și să postim, de dragul eternității în care vom trăi (vivere). Cu ajutorul timpului suntem învățați ast-el

să disprețuim timpul și să rămânem eternitatea. Numărul zece simbolizează cunoașterea Creatorului și a creaturii. Căci numărul trei semnifică Treimea Creatorului. Iar numărul șapte indică creatura, ca parte spirituală și ca trup. Căci în prima sunt trei; de aceea ni se și spune că trebuie să-L iubim pe Dumnezeu din toată inima, din tot sufletul și din tot cugetul.⁶ Iar în trup se pot evidenția cele patru elemente din care acesta este compus.

Așadar prin acest număr, zece, repetat în ritmul timpului, adică de patru ori, suntem învățați să trăim în castitate și să ne înfrământăm de la plăcerile vremelnice; adică suntem îndemnați să postim patruzeci de zile. Iată ce ne îndeamnă Legea, personificată de Moise, și Profeții, al căror reprezentant este Ilie; iată ce ne îndeamnă Inuși Domnul. Căci având El mărturie din Lege și din Profeții, a apărut plin de strălucire între aceștia doi în munte, în fața celor trei discipoli uimii.⁷

După cum se poate observa, Fer. Augustin este un arhitect iscusit care știe cum să-și structureze discursul astfel încât argumentele sale să convingă. Dacă ar fi să schițăm, în linii foarte mari, planul textului de mai sus el ar putea arăta astfel:

- Introducere (1—4)
- explicarea numărului 40 ca produs al numerelor 4 și 10 (5—7);
- simbolismul numărului 4. (7—10);
- prima concluzie — îndemn să postim (11—14);
- simbolismul numărului 10 (15—19);
- a doua concluzie — îndemn să postim (20—22);
- Încheiere (23—26)

(Continuare în pag. a 2-a)

Pr. prep. C. OANCEA

„Fericita tristețe bucuroasă”

De obicei când se vorbește despre pocăință, cuvântul respectiv este asimilat cu o anumită părere de rău pentru păcatele săvârșite și cu vinovăția care decurge din aceasta, cu un anumit sentiment de durere și dezgust pentru rănilor și suferințele pe care le-am provocat fie semenilor noștri, fie nouă înșine. Inșă, toate acestea: părerea de rău și vinovăția, durerea și dezgustul, sunt doar o parte, pentru că în esența ei pocăința este un proces cu mult mai complex, greu de surprins în câteva cuvinte sau expresii lapidare.

Cuvintele sau expresiile amintite mai sus, care sunt de obicei asociate cu pocăința, surprind doar un aspect de suprafață, făcându-ne să credem că ea n-ar fi altceva decât o stare de derută existențială, un impas lăuntric, din care aparent n-ar exista nici o ieșire.

Or, tocmai în aceasta constă esența chestiunii, pentru că pocăința nu se confundă cu simplul regret în fața unui trecut întunecat, ci ea este conștientizarea faptului că direcția în care mergi este una totalmente greșită și care impune o schimbare a perspectivei, decia modulului cum vei ști să te raportezi la Dumnezeu, la ceilalți și la tine însuși. În nici un caz însă, ea nu este doar un acces pasager în care te vor copleși remușcările și regretele pentru faptele re-comise, deci un soi de autovictimizare sau autocompătămire, ci o reconsiderare a întregii tale vieți în funcție de Dumnezeu.

Cel ce se lasă copleșit de remușcări și regrete, fără să poată găsi soluția ieșirii din hățșul lor este aidoma celui care, aflat într-un labirint, încearcă să răzbată spre lumină, spre ieșire, fără să aibe speranța că va putea ajunge vreodată la ea. Dimpotrivă, cu cât se va încrâncăna mai mult, cu atât se va afunda mai mult, rătăcinduse. Trebuie să te oprești, să te reculegi, să-ți găsești un reper după care să te orientezi. Când dorești să te izbăvești trebuie să o faci cu nădejdea că izbăvirea este posi-

bilă, să crezi cu toată tăria sufletului în ea.

Pocăința nu este altceva decât dorința de izbăvire din impas și rătăcire, din beznă și angosă, credința că ieșirea din labirint este posibilă, mai mult că ea poate deveni o realitate, o certitudine. Când vrei să te scuti de povara unui trecut întunecat, nu te întorci înapoi copleșit de ceea ce ai fost, ci te îndrepți cu speranță spre ceea ce dorești să devii.

Proces paradoxal, pocăința este în esența ei o smulgeră din ghearele unui trecut întunecat și apăsător, dezbrăcarea de sinea ceea rea — fără să degenereze în dispreț sau ură de sine — și regăsirea purității chipului celui creat după asemănarea Creatorului. Chipul va începe să se străvadă doar atunci când te vei lăsa pătruns de Lumină, când te vei ilumina lăuntric.

Prin propriile sale puteri însă, omul nu se va putea izbăvi niciodată, și nici nu va putea ajunge la starea în care să-și vadă propria-i mărginare și propriu-i neant, decât atunci când se va lăsa pătruns de lumina lui Hristos.

Pocăința nu este o lucrare exclusiv umană, ci o împreună-lucrare a omului cu Dumnezeu. Vei reuși să-ți vezi păcatele și să-ți preciezi cu justețe starea ta reală doar atunci când vei fi ajutat de harul divin, pentru că nu te schimbi lăuntric și pe urmă vezi Lumina, ci doar atunci când te vei lăsa pătruns de Lumină vei putea să te vezi cu adevărat, să-ți vezi starea reală. Te vezi în realitate, nu atunci când te raportezi la tine însuși, pentru că omul nu-și poate fi lui însuși reper, ci doar atunci când te raportezi la Dumnezeu. Devii conștient că ești în întuneric doar atunci când ai întrezărit Lumina, la fel cum nu poți fi conștient de faptul că trăiești în eroare decât atunci când și se descoperă Adevărul.

Pocăința începe nu atunci când omul își vede goliciunea și starea de decadere, pustiu și uscăciunea existențială în care se zbate nepunținos, și cand copleșit de povara lor alunecă în disperare, ci atunci când devine conștient de faptul că numai Dumnezeu îl va putea izbăvi de ele. Nu teama de urăciunea păcatului și pustiuul său ne duc la pocăință, ci străvederea frumuseții celei negrăite a lui Dumnezeu, pentru că pocăința nu este coborârea în infern l păcatului ci, urecarea spre Lumină, singura care ne poate izbăvi de rătăcire și pierzanie.

La pocăință nu ne duce privirea îngrozită de hăul păcatului, nici panica provocată de neantul unei existențe lipsite de sens, ci vederea luminii divine și acceptarea lui Dumnezeu drept singurul scop și sens al existenței noastre și al lumii.

(Continuare în pag. a 2-a)

Preot NICOLAE STOIA

**Moment istoric
pentru românii ortodocși din Ungaria**

Comunitatea românilor ortodocși din Ungaria a trăit duminică, 21 februarie a.c., un moment deosebit, un eveniment cu profund implicății în conștiința de credință și neam a lor și anume hirotonirea și instalarea primului episcop ortodox român pentru Ungaria, în persoana P.S. Sofronie Drincec.

După ce Colegiul Electoral al Eparhiei de Gyula l-a ales în postul de episcop la 30 ianuarie a.c., și după ce Sf. Sinod al B.O.R. l-a confirmat în această demnitate, duminică, 21 februarie a.c., au avut loc la Gyula festivitățile de hirotonire și instalare a P.S. Sofronie. Evenimentul a fost cinstit de prezența P.F. Patriarh Teoctist al României, înconjurat de un număr de 17 ierarhi români din țară și din străinătate, de numeroși preoți și credincioși din țară și din Ungaria, țara vecină, unde va păstori noul episcop.

Sf. Liturghie arhierescă a fost oficiată în Catedrala „Sf. Nicolae” din Gyula de un sobor de ierarhi, preoți și diaconi, în frunte cu întâistătătorul Bisericii noastre P.F. Patriarh Teoctist. Din sobor au făcut parte I.P.S. Nicolae — Mitropolitul Banatului, I.P.S. Petru — Mitropolitul Basarabiei, I.P.S. Serafim — Mitropolitul Germaniei, I.P.S. Iosif al Europei Occidentale, I.P.S. Andrei al Alba-Iuliei, P.P.S.S.-lor Laurențiu al Caransebeșului, Gherasim al Râmnicului, Calinic al Argeșului, Timotei al Aradului, Ioan al Oradei, Ioachim al Hușilor, Teofan Sinaitul — episcop-vicar patriarhal, Visarion Rășnăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibului, Gherasim Putneanu, episcop vicar al Arhiepiscopiei Sucevei, Vasile Someșanul — episcop-vicar al Arhiepiscopiei Clujului, Jus în Sigheteanul — arhieru-vicar al Episcopiei Maramureșului. Răspunsurile liturgice au fost date de către Corul Facultății de Teologie din Arad, sub bagheta dirijorului Mircea Buta.

Au fost prezenți reprezentanți ai autorităților de stat române și ungare, ai Bisericilor istorice din Ungaria, ai unor organizații ecumenice, preoți și credincioși din Ungaria, invitați etc.

Înainte de începerea Sf. Liturghii a avut loc ceremonia de iposifere sau a chemării la arhierie oficiată de către P.F. Patriarh Teoctist împreună cu I.P.S. Nicolae — Mitropolitul Banatului și I.P.S. Serafim — Mitropolitul Germaniei.

La momentul îndătinat a avut loc hirotonirea într un arhieru, după care noul episcop i s-au acordat însemnele episcopale: sacosul, engolpionul, omoforul și mitra.

După citirea Sf. Evanghelii, P.F. Patriarh Teoctist a rostit un bogat cuvânt de învățătură în care a tâlmăcit celor prezenți pericopa evanghelică a duminicii lăsatului sec de brânză (a izgonirii lui Adam

din rai), arătând rostul rugăciunii și a postului în viața creștină.

La priceastnă, după împărtășirea soborului slujitor, a avut loc ceremonia instalării noului episcop român de Gyula, P.S. Teofan Sinaitul, secretar al Sf. Sinod, a dat citire Gramatei patriarhale emisă cu acest prilej, după care noul arhieru i s-au înmănat mantia și toiagul arhiepiscopesc cu formula îndătinată, fiind așezat apoi în scaunul arhieresc.

P.F. Patriarh Teoctist a rostit un vibrant cuvânt adresat noului episcop și tuturor celor prezenți arătând între altele însemnătatea acestui istoric săvârșit prin alegerea și hirotonirea primului episcop pentru românii din Ungaria. „S-a înscris astăzi o pagină de istorie care vorbește de ecumenismul dintre cultele din cele două țări și înfrățirea dintre cele două popoare” — a spus Prea Fericirea Sa, salutând apoi prezența reprezentanților Bisericilor Catolică, Greco-Catolică, Reformată și Evanghelică din Ungaria, precum și a reprezentanților autorităților statale române și ungare. P.F. Sa a adresat îndemnuri noului episcop sfătuindu-l să fie „omul vremii” și „pășorul cel bun”, pentru toți românii ortodocși din Ungaria, să contribuie la bunul mers al vieții bisericesti de aici, precum și la înfrățirea și colaborarea cu credincioșii celorlalte culte creștine de aici.

În cuvântul său, noul episcop P.S. Sofronie, a mulțumit lui Dumnezeu pentru înalta slujire la care a fost chemat, Sf. Sinod pentru încrederea acordată, membrilor acestuia în frunte cu P.F. Patriarh Teoctist pentru prezența la festivități, precum și tuturor preoților și credincioșilor prezenți în număr mare la hirotonirea și instalarea sa. P.S. Sa a creionat apoi un program al activității sale ca ierarh și a asigurat Biserica Mamă de devotamentul și sprijinul său. S-a adresat apoi și în limba maghiară celor prezenți, lucru ce a produs o puternică impresie în rândul ascultătorilor.

După otpustul Sf. Liturghii, soborul slujitor s-a îndreptat în procesiune spre reședința episcopală recent restaurată. Consiliul Eparhial a oferit apoi în saloanele restaurantului „Erkel” din Gyula, o așază frățescă la care au luat parte toți cei prezenți la Sf. slujbă. În timpul agapei au rostit scurte alocuțiuni dl. Traian Negrei, consilier prezidențial, dr. Dancesv Taso — Secretarul de Stat pentru minorități din Ungaria, dl. consilier Eugen Popescu, reprezentantul primului ministru al României, pastorul Görög Tibor din par-

(Continuare în pag. a 2-a)

† VISARION RAȘNĂREANU
Episcop-vicar
Sibiu

○ semiologie a feței?

Cunoscutul semiolog Umberto Eco, referindu-se la niște articole ale lui Roland Barthes, ca și la o carte mai veche a acestuia — „Chipuri și fețe” (1953), încearcă să surprindă o posibilă relație între moda și eroii zilei și „morfologia feței” uora dintre tinerii care delegă responsabilitatea propriului chip mass-mediei.

Dacă azi e la modă un anume artist sau cântăreț, vor fi mulți care să se silească să „semene” tot mai mult cu „modelul”. Acest „model e stereotipul care-și asumă modul de comportament și de expresie al multor tineri de azi, zice Barthes. Dar și contrariul e la fel de adevărat: ele, aceste fete pe care le întâlnim pe stradă, sunt stereotipurile inconștiente ale realității televizive”.

Intrebarea pe care și-o pune Eco nu se referă la cât poate dura un model, ci „dacă într-adevăr lumea adoptă fața propriilor idoli”. Și nu ia în considerație modele ce au durat cât „spațiu unei dimineți”, ci unele ce au supraviețuit decenii întregi. Se referă concret la Brigitte Bardot și subliniază câteva elemente sugestive cu caracter general. Vom încerca să le surprindem și noi, urmărind demersul lui Eco, dar aplicându-le la realitatea unei viețuiri în Hristos.

1. Tinerii încearcă să imite pieptănătura, ha'nele, machiajul și podabele modelului, zice Eco. Pentru că omul are nevoie de modele. În a răspunde unei astfel de necesități, televiziunea face adesea mari deservicii tinerilor de azi, oferindu-le false modele, personalități compromise, cu moralitate îndoielnică. Sunt tineri — puțini, dar sunt! — care au înțelepciunea de a-și alege modele veritabile, pe care să încerce să le imite. Hristos Domnul s-a dat pe Sine exemplu. La fel și sfinții. Și nu-i lucru îndrăzneț să-ți propui să imiți, pe cât e posibil omenește, pe Hristos sau pe unul din sfinți.

2. Caracterul feței și gesturile cuiva care trăiește într-o anumită comunitate se adaptează lent la modelele ambientului. Televiziunea însăși e un „ambiant închis, ca o mânăstire”, zice Eco; părând ambientul, revenirea la chipul dintăi se face cu aceeași greutate, vădindu-te cu ușurință. De aceea, se zice despre semnaristi că „au față de seminaristi”. Pe cine trăiește într-o mânăstire, ochii blânzi și privirea liniștită îl trădează din prima clipă.

3. Cu toate acestea, primele două elemente de adaptare funcționează „doar dacă ai față potrivită” pentru modelul dat. „Nu poți deveni Brigitte, dacă ai față lui Fernandel”, notează Eco. Există o anumită predispoziție, care face uneori din model un „selector cvasi rasist”. Preferă anumite tipuri umane și elimină altele — care, în altă epocă, ar fi putut fi favorizate. Și Eco vorbește de un „darwinism în sinusoidală sau spirală”. Această selecție

„temporală” nu funcționează în cazul modelului creștin de care vorbim noi. Căci Hristos s-a oferit pe Sine ca model veșnic: El este același ieri, azi și în veci. Există însă o selecție preferențială din partea noastră. Avem libertatea să ne alegem modelul pe care să-l și putem intruchipa. În acest sens, există o frumoasă tradiție, în unele zone ale țării, ca tânăra familie, în ziua cununiei, să-și aleagă un sfânt ocrotitor și patron. Sfântul ales va fi invocat în rugăciuni în cele mai variate ocazii. Mai mult chipul sfântului devine un element arhetipal.

În Ortodoxie, există o subtilă teologie a numelui, care, ea însăși, stabilește raporturi specifice între persoana care primește numele și personalitatea de la care se împrumută numele. „Numen este nomen”. În ritualul intrării în monahism, schimbarea numelui este centrală. Primești un alt nume, pentru că ești un alt om, un om înnoit. Și uneori imitarea sfântului patron merge până la a dobândi unele din trăsăturile nu doar morale și spirituale, ci chiar și psiho-fizice. Exemple, din lumea monastică și nu numai, se pot da.

4. Există, în fine, și o selecție din partea noastră, o „selectivitate a privirii”, cum o numește Eco, și e specifică epocii mass-mediei. Privirea noastră se oprește selectiv asupra acelor tineri care seamănă unui anumit model și trece cu vederea sau chiar respinge pe cei ce seamănă unui personaj deja demodat, deși, cu un deceniu în urmă, când moda era alta, ar fi avut succes. Rezultă, de aici, că noi înșine posedăm mental niște modele preconstituite, pe care căutăm să le identificăm, pe chipurile semenilor noștri, mergând pe stradă. Și operăm o selecție, adesea discriminatorie, care reflectă, de fapt, stări sufletești, prejudecăți, compromisi ce ne frământă. Uneori, reacțiile noastre sunt reflexive, în negativ, a ceea ce purtăm înăuntru. S-ar putea explica, în felul acesta, de ce societăți păcătoase și corupte, ca cele ale secolului nostru, chiar declarate secularizate sau necredincioase, își împrumută cu facilitățile modele — discutabile moral — din televiziune, și, în același timp, se manifestă excesiv de pretențioase cu posibile modele (în primul rând, preoți, apoi părinți și profesori), deși le-au respins a priori.

Observațiile lui Umberto Eco privesc o realitate general umană — nevoia de model și predispoziția spre a imita, precum și limitele și posibilitățile intruchipării unui model — și, în același timp, aruncă o lumină asupra unor manifestări concrete, specifice acestui secol al „modelelor” și al „star”-urilor. Reflexiile sale ar putea servi, pentru mulți tineri, drept impuls spre a se privi în oglindă, mai ales în oglinda interioară, a inimii, și să încerce să-și modeleze propriul chip după icona lui Hristos, modelul desăvârșit.

Ierom. IUVENALIE IONAȘCU

ECUMENISM '99

Între 18—25 ianuarie 1999 s-a desfășurat faimoasa „săptămână ecumenică de rugăciune pentru unitatea creștinilor”, având drept motto textul din Apocalipsă 21, 3: „Ei vor fi poporul Lui și însuși Dumnezeu va fi cu ei”. O săptămână care își propune realizarea practică a unui nou pas pe drumul unirii Bisericilor creștine, divizate din diferite motive. Textul propus de către Comisia „Credință și Constituție” a Consiliului Ecumenic al Bisericilor și de Consiliul Pontifical pentru Promovarea Unității Creștinilor al Bisericilor Romano-Catolice, pentru desfășurarea formei liturgice de deschidere a săptămânii de rugăciune „ecumenice” nu se poate să nu surprindă prin noutățile provocatoare.

În „slujba ecumenică a Cuvântului lui Dumnezeu” propusă există unele elemente care șochează prin noile lor semnificații, prin totala lor rupere de tradiția liturgică a Bisericii, prin noua „teologie” presupusă în săvârșirea unor asemenea gesturi, acte sau interpretări liturgice.

La începutul „slujbei” s-a cântat un „imn al intrării”. În acest timp „slujitorul (protosul) și re-

prezentanții Bisericilor participă într un procesiune, precedați de un copil care duce un Ighiean cu apă; urmază o tânăra care duce o lumânare, o femeie care poartă Biblia, un om cu o cruce. Aceste obiecte vor fi așezate pe altar” (Settimana di Preghiera per l'Unita dei Cristiani, Paoline Editoriale Libri e Cen ro Pro Unione, Roma 1999, p. 14).

Gesturi liturgice care, în afară de aducerea apei și a lumânării, sunt străine de învățătura Ortodoxă și de mesajul spiritual profund al participării la Sf. Liturghie. Aducerea Sfintei Scripturi și a Sf. Cruci de către doi creștini, care nu au fost hirotoniți sau nu au un grad de hirotone, elimină treapta diaconiei destinată tocmai acestei slujiri. De observat că Sf. Scriptură și Sf. Cruce se găsesc în mod normal în biserică, pe Sf. Altar, de pe care sunt luate de arhieru sau de preot și prezentate poporului drept credincios cu o finalitate bine definită. Nu lumea aduce Bisericii Sf. Scriptură și Crucea b'nevăntării ci Biserica, Trup Tainic și Real al lui Hristos, le oferă lumii.

Pentru un protestant, pentru un sectar sau pentru un romano-ca-

tolic rupt de Tradiția Bisericii și afundat în spiritul protestantizat deschis de către reformele Conciliului Vatican II, aceste elemente „liturgice” nu șochează, nu deranjează, ci dimpotrivă exprimă în mod fericit modul desacralizat prin care privesc sacerdoziul și slujbele liturgice.

Urmează o rugăciune prin care se evocă secolul XX ca și secol al ecumenismului; se aduce apoi „laudă și mulțumire lui Dumnezeu pentru rezultatele obținute în unirea creștinilor la nivel național și local (...) Pot fi folosite dansuri, cântări sau diapozitive pentru a se ilustra sensul rugăciunii” (Settimana..., 15). Deci nu sunt suficiente cântările; trebuie adăugate dansurile și diapozitivele, deși atât protestanții cât și catolicii știu că pentru ortodocși acestea sunt practici nepotrivite, străine și contrarii practicii liturgice milenare care se găsește în continuitate cu învățătura de credință autentică.

Și cum se întâmplă ca în orice împrejurare să se facă referire la

(Continuare în pag. a 2-a)

Din Roma, P.C.B.

Redacției T.R. Sibiu

In legătură cu art. Păr. Prof. Gh. Lișu, „Momente și învățăminte din istoria relațiilor dintre cele două Biserici românești, ortodoxă și greco-catolică” (T.R. nr. 37—40 / I și 15 oct. 1998), îmi permit câteva observații.

1. „Cel ce s-a ocupat, documentat și critic, și de Unirea de la 1700, a fost Nicolae Densușianu (1846—1911), iar nu Aron Densușianu (1837—1900), care a fost poet și critic literar. Nicolae Densușianu a descoperit, în 1879, actual unirii din 7 oct. 1698 și el este cel care a calcat traducerea latină ca „mizelească și criminală, falsificarea unui document public...” (I. Independența bisericească a Mitropoliei... p. 28).

Într-o istorică care s-a ocupat în mod aprofundat de „Unirea din 1700”, meritau amintiți „pionierii” care au dat primele lucrări monografice: I. Crișanu, teză de doctorat în germană, 1882, tradusă și publicată în românește la 1887 („Aduș la istoria uniției...”), precum și George Popovici cu „Uniunea...” Lugoj, 1901. Mai nou, Andreas Freyberger cu „Relatare istorică...”

2. „Soborul cel mare” de la Blaj, de sub Inochentie Clain, la care au participat 150 de persoane, s-a ținut în 1744, nu în 1754. În dec. 1744 Inochentie fugea din Viena la Roma, de unde nu s-a mai întors viu niciodată.

3) Da, etnogeneza — nașterea unui popor! Dar cristogeneza? Corect ar însemna nașterea lui Cristos! „Zămislirea și creșterea întru Hristos” a poporului român parcă ar cere alt termen... Sau lăsată fără un termen.

4. Dacă în tratate au fost alese „momente semnificative” (se precizează „câteva”), ceea ce e logic, mi se pare că între cele „semnificative” s-ar mai fi putut aminti câteva.

— Încercarea de refacere a unității bisericești din 1798, inițiată de un grup de clerici ortodocși și uniți, în frunte cu protop. Petru Maior, semnificativă pentru climatul de înțelegere confesională.

— Precizarea că, în 1848, reunificarea bisericească, prevăzută în punctul doi al rezoluției Adunării de la Blaj, nu s-a împlinit deosebit de bine, „restabilirea Mitropoliei române”

ne” (deci repunerea în viață a ceva ce a existat înaintea) însemna în fapt revenirea la Biserica Ortodoxă, ceea ce ep. unit Lemeny nu voia, purtându-se cu toată „fățaria”, chiar dacă, în public, mergea la braș cu Șaguna.

— Atitudinea ep. Ioan Szabo de Gherla față de Pr. Vasile Lucaciu, „Leul de la Sisești”.

— Între nedreptățile de după 1918, la care a fost supusă Biserica Ortodoxă, însemnate au fost și atribuirea averilor Statusului romano-catolic, problema dreptului de patronat al regelui, Concordatul semnat de V. Goldiș și Acordul de la Roma, negociat de Valer Pop.

Pomelnicul lor este lung. Autorul nu poate fi acuzat că a tratat doar câteva. Cel mult că n-a amintit și pe celelalte. Merită reținat faptul că se spun lucrurile pe nume, ieșindu-se din minciunoasă tăcere diplomatică și falsă autolinită de majoritari. Numai după ridicarea mizolului se poate construi. Toată stima pentru Păr. Profesor!

Desigur, se pot trage învățăminte. Și se trag. Unele cam la modul general. Întrebarea este alta. Învățămintele pentru cine? Pentru stat? Căci el este autorul multor nedreptăți trecute și prezente. Slabă nădejde! Cu senatori-preoți implicați direct în conflicte confesionale de forță!... Pentru conducătorii bisericești? Dacă hotărârile de la Balamand au fost respinse de ierarhii Bisericii Unite, înseamnă că ei nu subscriu la „adevărul” că uniatisul nu mai poate fi metodă de restabilire a unității creștine. Înseamnă că ei vor continua acțiunea prozelitistă de refacere a Bisericii Greco-Catolice. Poate mai măscat, mai iezuistic. Se poate crede că Papa ține să viziteze România doar pentru cei 1.161.942 romano-catolici, sau pentru a-i vedea la față pe ortodocșii de limbă latină? Iar pe greco-catolicii care l-au „îndus” prin refuzul documentului de la Balamand, eventual să-i mustră și să-i tempereze? Să fim serioși! Să nu ne amăgim! Ar putea fi o amăgire în dauna Bisericii strămoșești!

Al. dvs. SEVER BUZAN



Despre post

(Urmare din pag. 1)

O serie de anonime sunt folosite de autor în rândurile 11—14, și parțial în 20—22.

— plăceri — abstinență și post; — a disprețui — a râvni; — timp-etermitate,

care au rolul de a scoate în evidență ideea Fer. Augustin despre sensul postului. Timpul are astfel o conotație negativă, fiind la rândul lui asociat cu vremelnicele, simbol al lucrurilor trecătoare și perisabile. Dar timpul are și o funcție pedagogică, deci pozitivă: ne arată de ce trebuie să ne ferim, ce să d'sprețuim și ce să căutăm. În ambele cazuri el ne sugerează posul.

De o parte avem postul, eternitatea, viața. La extrema opusă sunt plăcerile, vremelnicele, și prin extrapolare, moartea.²⁰ Deși textul nu o menționează, o insinuează ca alternativă a vieții în eternitate.¹¹ Căci noi putem să ajungem de la viața în timp la viața în eternitate numai dacă vom (12—13).

În câteva propoziții autorul reușește să surprindă ceea ce el consideră a fi sensul mistic, ascuns în Scriptură, al postului de 40 de zile. Postul înseamnă „a viețui” (vivere). El este pregătirea pentru viața în eternitate, mijloc de a birui moartea.

1. PL 34.



„Fericita tristețe bucuroasă”

(Urmare din pag. 1)

Roadă pocăinței este lacrima, semn deopotrivă al regretului pentru trecutul întunecat, dar și al speranței în dobândirea iertării părintești, căci adevărata pocăință te ajută nu doar să vezi și să desoperi existența b'nelui și a răului, dar în același timp și să conștientizezi supremația b'nelui asupra răului, a Luminei asupra întunericii, a iubirii asupra urii. Se mărtuiește cel ce crede cu tărie că Dumnezeu îi poate ierta păcatele și, în măsura în care acceptă această minune, trecutul cu toată povara și desertațenia lui își va pierde caracterul insurmontabil. Numai iertarea divină și cred'nă în ea ne pot smulge din cercul limitat al păatului și al consecințelor sale. Atunci când te poți scoate vrednic să f'i primit de Dumnezeu, atunci poți socoti că a în-

ceput vindecarea și izbăvirea de povara trecutului.

Nimeni n-a surprins mai inspirat și mai profund Taina Pocăinței, miezul ei, așa cum a făcut-o Sf. Ioan Scărarul, care o numea „fericita tristețe bucuroasă”. Amestec de durere și bucurie, de regrete amarnice și de dorință arzătoare de îndreptare și izbăvire ea cuprinde în esența ei un aspect pozitiv, nefiind doar o simplă dorință de mântuire care se consumă în cadrele stricte ale realității de aici, ci se prelungește și se împlinește în măsura în care ne deschide spre realitatea de dincolo. În măsura în care acceptăm și dorim venirea împărăției în care „toate se vor face noi” (Apoc. 21, 5), vom deveni noi înșine noi în măsura în care ne dorim integrați în substanța ei.

(Urmare din pag. 1)

antisemitism, așa s-a întâmplat și de această dată, lucru ce nu poate deranja pe nimeni, numai că, în această ocazie s-a pus accentul pe ideea că „Antisemitismul a apărut din nou în unele țări creștine... iartă-ne Doamne vina” (16). Tăriele acestea, se-nțelege, nu ar fi decât cele ortodoxe. Așadar, această „rugăciune” este o invitație adresată acestor „fări creștine”, adică ortodoxe, de a face și ele mea culpa pentru vina de a fi creștine și, în consecință, de a fi împreună vinovate pentru crimele nazistilor, chiar dacă se știe bine pe ale căror teritorii s-au aflat lagărele de exterminare. Bineînțeles că se uită celelalte mari suferințe și nedreptăți ale istoriei, mai mult sau mai puțin recente, cum ar fi genocidul din vremea cruciadelor, genocidul împotriva armenilor, grecilor, moartea aceluia care au luptat eroic vreme de secole împotriva atâtor și atâtor asupriți și invazi străine, a aceluia d'n sânul altor naționalități decât evreii care au murit exterminați în timpul celui de-al II-lea război mondial. Se uită prea ușor milioanele de oameni ucși de comuniști în lagăre, închisori și în locurile de muncă forțată, etc., aceștia nefiind amintiți niciodată în rugăciunile „ecumenice”.

Apoi au urmat, după diferite litanii, lecturi b'bliche, rugăciuni și cântări, un ritual liturgic mai mult decât ciudat. „Urmează rugăciunea de mulțumire și binecuvântarea apei: un cop' l aduce un lighenaș cu apă în fața adunării reunite în rugăciune. În locul binecuvântării apei se va putea zice o rugăciune de mulțumire pentru apă ca și expresie a bunătății lui Dumnezeu. Ar fi potrivit să se includă chiar și un text poetic, mult mai bine decât este extras d'n Biblie, cu privire la acest element vital al creației, atât de amenințat de dezordinea ecologică și atât de des ignorat în multe părți ale lumii” (Sett., 18). Așadar binecuvântarea apei poate fi confundată cu mulțumirea. În locul rugăciunii și al semnului crucii, care deranjează multe comunități protestante sau sectare, se introduce un ton relativizant, confuz și voit echivoc care să salveze imaginea „unității”.

După „binecuvântarea apei”, „copilul arată adunării lighenașul cu apă” (Sett., 20). Lectorul (ceteșul) invită pe cei prezenți: „ca semn al unui efort reinnoțit în harul credinței noastre în botez și în slujba unității, sunteți invitați să afundați mâna în apă și dacă vreți să faceți un semn al crucii ca să primiți binecuvântarea Domnului Nostru. (...) se poate cânta un imn în timp ce membrii adunării se îndreapă către apă. Pot fi făcute și alte gesturi simbolice: câștiga copii pot să stropească cu apă în jurul altarului și spre adunare, folosind ramuri de palm'er sau de măslin. Protocolul anunță că unii copii vor prezenta adunării, la sfârșitul „sluj-

(Urmare din pag. 1)

tea Consiliului Ecumenic al Bisericilor din Ungaria, P.S. Gyula Endre — episcop romano-catolic de Szegedin, dl. Semjen Szolt — Ministrul Cultelor d'n Ungaria, dl. Gheorghe Anghelescu — Ministrul Secretar de Stat pentru Culte, Excelența Sa Nagy Laszlo — episcop reformat, P.S. Keresztes Szilard — episcop greco-catolic, Excelența Sa Táborszki Laszlo, episcop al Bisericii Evanghelice Maghiare, I.P.S. Andrei al Alba-Iuliei, I.P.S. Nicolae al Banatului, I.P.S. Serafim al Germaniei, Pr. Konstantin Karaisarid's — Ate-na și dl. Ion Budai, directorul Liceului român din Gyula. Corul Facultății de Teologie d'n Arad a prezentat câteva bucăți muzicale religioase după care P.S. Sofronie a mulțumit tuturor pentru prezența și dragostea arătată.

Astfel s-a înscris o nouă pagină în istoria Bisericii Ortodoxe Române prin hirotonirea și instalarea primului episcop ortodox român la Gyula, eveniment ce va rămân: peste ani ca o împlinire de suflet a tuturor credinc'șilor români din Ungaria și ca un imbold la dragoste sinceră față de Biserica noastră strămoșească.

Urăm P.S. Sofronie ani mulți cu sănătate și pace, păstorie îndelungată cu binecuvântate roade în ogorul Sfinției noastre Biserici.

Întru mulți și fericiți ani, Prea Sfințite Părinte Sofronie!

* P.S. Sofronie, pe numele de botez Radu-Ștefan Drănceș, s-a născut la 3 noiembrie 1967 în municipiul Arad, județul Arad, d'n părinți ortodocși. A urmat în Arad cursurile școlii primare și gimnaziul și l'ceul de matematică fizică „Moise Nicoară”, pe care l-a absolvit în 1986. După bacalaureat susține examenul de admitere la Facultatea de Medicină din cadrul

Ecumenism '99

„un lighenaș cu apă în fața ușilor, la ieșire, astfel încât fiecare să poată îndeplini un gest semnificativ după cum crede de cuviință” (Sett., 20—21). Iată aghiazma transformată în simbol ecumenic, cu care simbol stropeșc copiii prin altar și peste cei prezenți. Și meherii psihologice bine alese. Copiii, simbol al purității și al nevinovăției, nu provoacă o prea mare opoziție în min'ea unor „conservatori” cum ar fi provocat-o dacă ar fi fost înlocuiți cu niște femei sau bărbați adulți. Fiecare, în final, să înțeleagă și să se manifeste cum crede de cuviință în legătură cu apa binecuvântată. Până la urmă nu se știe dacă apa va fi fost binecuvântată sau nu. Dansurile și relativismul credinței nu prea pot face mare lucru.

După imnul final „un cop' l duce un lighenaș cu apă, un tânăr o lumânare, un om o cruce, o femeie Biblia, urmați de către reprezentanții Bisericilor participante la slujba ecumenică” (21).

Ce altceva mai „emoționant” decât această imagine în care toată lumea face ce vrea, în care toți fac totul și nimic, în care preutul se confundă cu credinciosul? Nici măcar în păgânism, sau în Vechiul Testament, nu exista așa ceva. Pentru cei din acele timpuri, persoanele consacrate și dedicate templului nu puteau fi confundate cu poporul care venea la templu. Nu putea oricine să urce în altar. Dar duhul nou cu iz new ageist, cu rădăcini „sănătoase” în protestantism, caută să pătrundă în forța în practicile liturgice ale Bisericilor Occidentului și în mințea uoara dintre ortodocși, precum vicarul eparhial al Comunităților Ortodoxe Române d'n Italia, care și-a permis să semneze textul acestei „slujbe ecumenice”. Știa și dânsul foarte bine că anul trecut, în Tesalonici, Bisericele Ortodoxe au decis să nu semneze nici un document sau text de acest gen și nici să participe la rugăciuni „ecumenice”. Între aceste Biserici s-a numărat, evident, și Biserica Ortodoxă Română. Această decizie a fost luată datorită faptului că eclesiologia care dă naștere unor asemenea forme liturgice ecumenice este contrară celei ortodoxe, continuatoare a doctrinei și a manifestărilor liturgice dezvoltate de către Sf. Părinți: Rugăciunile de acest tip demonstrează că se dorește crearea conștiinței apartenenței la o „Super Biser'că”, o „Biserică” care să depășească prin „dragoste” toate diferențele eclesiale. În conformitate cu această pseudo-eclesiologie ar fi trebuit ca toți ortodocșii să se îngrămădească spre a participa la aceste adunări.

Că Ortodoxia nu înțelege să valideze o asemenea eclesiologie necreștină se vede și din faptul că la Harare (Zimbabwe), cu pile-

jul Adunării generale a Consiliului Ecumenic al Bisericilor (are se dorește și acesta o „Super Biserică”), desfășurată între 3—14 decembrie 1998, ortodocșii și-au manifestat în mod expres dorința de a nu participa la rugăciuni comune cu celelalte comunități eclesiale și că fiecare „familie de Biserici” să săvârșească rugăciunea lor fără participarea celorlalte. CEB a acceptat (vezi SOP 234, ianuarie 1999, 2). Dar, uneori, ambițiile personale sunt mai mari decât coerența comunității eclesiale ortodoxe, așa cum se poate vedea în atitudinea protopopului menționat. Lucrurile sunt cu atât mai grave cu cât hotărârile și manifestările practice ale acestora au fost făcute publice de către Bisericile Ortodoxe cu mult timp înainte, astfel încât se putea evita o asemenea incoerență.

Rugăciunea liturgică este expresia comuniunii membrilor Bisericii, este finalul unui drum pe îndelete pregătit, este capătul unei căi de pe care au fost înlăturate obstacolele, gropile au fost astupate și pericolele semnalizate. Nu putem să ne rugăm cu cei cu care nu ne putem împăca, încă, datorită gravelor probleme nerezolvate. Rugăciunea nu poate fi transformată într-un tranchilizant pentru conștiința creștinilor. Rugăciunea nu poate fi despărțită de credință. Cum credem așa ne rugăm. Iar credințele acestor aglomerații ecumenice nu sunt nici identice, nici asemănătoare celei ortodoxe. Relativismul pe care îl introduce o astfel de „rugăciune ecumenică” nu face decât să agraveze raporturile interconfesionale. Este drept că se încearcă cu disperare ca să fim puși în fața faptului (împlinit), dar Ortodoxia nu poate valida asemenea practici. Situația aceasta trebuie luată în serios, pentru că din partea Bisericii catolice, în special, se dorește crearea, în conștiința credinc'șilor ortodocși și a celor romano-catolici, a ideii că între Ortodoxie și Catholicism nu există diferențe serioase, că dragostea poporului trebuie să depășească diferențele teologice „articulate”, „alimentate istoric și cultural de către cler”, că acestea sunt „rezolvate deja în noul duh care animă ecumenismul actual”. Tentativa este inteligentă și v'cleană pentru că se știe că de teologie nu se ocupă decât un număr nu prea mare de creștini, pe când „rugăciunea ecumenică” este un mod concret, și adeseori eficient, de a crea mutații în conștiința poporului care, din diferite motive, nu mai reușește să-și dea seama îndeajuns de perfidia unor asemenea manifestări. Aceasta cu atât mai mult cu cât manifestările ecumenice sunt înens mediate, zate pe când producțiile teologice autentice, chiar polemice, sunt trecute sub tăcere dacă nu se înscriu pe linia promovării noii paradigme.

Se observă încă o dată superficialitatea ecumeniștilor care organizează manifestări de acest gen. „Această superficialitate își trage probabilă sa origine din dorința implicită a unora de a evita orice posibilă confruntare care să poată da naștere unei salutare crize de creștere. Excesiva insistență în a examina elementele care ar uni pe creștini tinde să amâne și să minimizeze reflecțiile asupra a ceea ce-i separă”. Aceasta are consecințe foarte grave deoarece ecumeniștii în cont de faptul că diferențele dintre Orient și Occident sunt aproape „necunoscute și minimalizate de către catolicul dezinformist și de către ortodoxul care trăiește în mod superficial credința sa”.

Cu asemenea rugăciuni nu-i de mirare că unii ortodocși își u'tă identitatea, ca mai apoi să și-o piardă definitiv, și plonjează într-un haos teologic ecumenic care nu aduce „realmente nimic constructiv și de durată” (J. Romanides, 11). Ortodocșii trebuie, totuși, să țină cont de faptul că a sosit vremea să propună câi concrete, realizabile, specifice d'uhului Tradiției, și să nu se mulțumească nici cu minimalismul teologico-canonice relativizant, doar de dragul îmbrățișării, a căli- toriilor și a multor altor facilități în perspectivă, nici cu totala refuzare a dialogului interconfesional. O poziție clară și onestă va aduce roade la vremea convenită, mai ales că avem chemarea de a repropune duhul Părinților care au experimentat echilibrul salvator al dogmelor.

Ar mai fi de adăugat faptul că în 25 ianuarie, zi în care romano-catolicii prăznuiesc convertirea Sf. Apostol Pavel, în cadrul Messei catolice celebrată în biserică San Paolo fuori le mura, ca și concluzie a săptămânii de rugăciune pentru unitatea creștinilor, s-a roștit crezul cu adaos l' filioque și demonstrație a dorinței arzătoare a Bisericii Catolice de a înăntura obstacolele din calea îmbrățișării pline de efuziune a celor două „Biserici surori” (vezi textul Messei prezidată de către cardinalul EDWARD IDRIS CASSIDY, președintele CONSILIULUI PONTIFICALE PENTRU PROMOVA-REA UNITĂȚII CREȘTINILOR, Vatican 1999, 20). Acest adios, ce-i drept, lipsește din textul ecumenic analizat, ceea ce vrea să spună că în Biserica Romano-Catolică există mai multe unități de măsură, în funcție de contextul, semnificația și de importanța slujbei.

Iată cum „semne bune anul are” și noi pășim mai „încercători și mai entuziaști” pe calea fărâșii internaționale creștine adogmatică, plină de „dragoste” generică și iresponsabilă, realizându-se paradusul terestru mult dorit, în care cuceritorul vrea să te învețe lecții de pace și să-ți spună cum să te comporți în viitor, pentru că înainte de cucerire tu nici nu existai măcar pentru el. Este aceasta eterna politică prin care cel care a greșit vrea să strecoare greșeala sa ca și normalitate și să fie acceptată ca și „alternativă” în un versul democratic secular. Ca și cum moartea ar putea fi o „alternativă” echivalentă a vieții. Haosul liturgic ce se propune este trambulina prin care se intenționează introducerea haosului doctrinar. Toleranța la nivel liturgic, speculată psihologic la maximum, se dorește extinsă și la nivelul credinței. Se dorește introducerea formei care să nască spiritul și astfel să se răstoarne paradigma creștină genuină potrivit căreia spiritul condiționează forma.

Dincolo de puținele comentarii făcute la textele liturgice propuse și semnate de către romano-catolici, de Federația Bisericilor Evanghelice în Italia și de către Vicarul eparhial al Comunităților Ortodoxe Române din Italia (Settimana di preghiera...), 5), invit pe frații ortodocși să judece ei singuri oportunitatea unei asemenea rugăciuni precum și oportunitatea acestor însemnări.



Ioan Lungu Pribeagul „Ecuri târzii”, Timișoara, 1998

Ioan Lungu este bine cunoscut pentru numeroasele sale publicații în proză și poezie.

Aminte să ne fie volumele: „De la Stalingrad la Gherla”, Timișoara 1993, în care des'rie suferințele sale ca prizonier de război, înfățișează frontal, respectiv de la plecare pe front până la bălăa de la Stalingrad, lagărul de la Stalingrad, de la Beketonica și Crasnaia, Hertenkaia etc.

Cartea de care ne ocupăm conține un număr de 30 de poezii cu teme variate.

În ea primează obiectivul religios și patriotic, versificat pe Moș Crăciun, care aduce har și fericire, credința care varsă împăcare și iubire, Sărbătoarea care aduce bucurie.

Bătrânul Olt, care aduce în brațe durerea și dragostea noastră.

Dunărea al'astră care istoria noastră o străbate. Ingerii păzitori etc. Poeziile au un caracter d'dactic, religios, citindu-le parcă suntem ridicați cu gândul spre zările care în vechi strălucesc, în vechi viață. NICOLAE NEAGA

Icoana făcătoare de minuni de la Rădășeni

(ținutul Fălticeniilor)

Orice sfântă icoană, orice participant din moastele unui sfânt, orice altă sfântă relicvă poate să aducă unui credincios împlinirea cererilor lui făcute din adâncul inimii, cu smerenie și cu frică de Dumnezeu.

Oamenii, în decursul vremilor, au numit însă unele icoane „făcătoare de minuni” pentru multele binefaceri primite de la ele. Se cunosc multe astfel de cazuri. În general, aceste icoane se află la mănăstiri cu vechi tradiții, acolo realizându-se de regulă pelerinaje în anumite zile și perioade ale anului.

În satul Rădășeni, din ținutul Fălticeniilor, se află o icoană a Maicii Domnului cu Pruncul Iisus, de o mare frumusețe, unică în felul ei în țara noastră, a cărei istorie merită să fie consemnată.

Această icoană a aparținut Arhimandritului Veniamin Piticiariu, născut în 1848 în satul Măhești din apropierea Rădășeniilor, monah cu metania la Râșca, ajuns mai târziu stareț al acestei mănăstiri. Arhimandritul Veniamin a cum-părat-o în schimbul unei mari sume de bani în timpul unei călătorii la Sfântul Munte Athos, după care a stat o vreme la Schitul românesc Lacu.

În lucrarea Arhierului Narcis Crețulescu: *Istoria Sfintei Mănăstiri Râșca*, tipărită la Fălticeni în

1901 citim: „Icoana mare a Maicii Domnului făcătoare de minuni, zugrăvită la Sfântul Munte Athos, de un pictor renumit, Sfânta Icoană e prea frumoasă, îmbrăcată peste tot cu argint bun și aurită peste tot, la Liov în Galiții, cu preț de 1200 lei. Are juvele, stă sub geam de sticlă cu priză aurită. Este proprietatea părintelui Ieroschimonahul Veniamin Piticiariu, arhimandrit și egumen al Sfintei Mănăstiri Râșca, cavalier. Titlul Sfintei Icoane este: Această Sfântă Icoană a Maicii Domnului se numește Portărița. Jos, pe argint, scrie: Această icoană s-a făcut și s-a împodobit cu speșele mele: Veniamin Piticiariu — 1892. „Sfânta icoană este o copie artistică de pe chipul Sfintei Icoane Portărița, de la Sf. Munte Athos, de la mănăstirea Iviru” (pag. 131 și 132).

Revenind în țară, Arhimandritul Veniamin a dăruit icoana mănăstirii sale de metanie. În 1921, în timpul unei mari secete, icoana a fost adusă în procesiune de la Râșca până la Rădășeni. La sârșitul rugăciunilor pentru ploaie, icoana n-a putut fi dusă mai departe. Această tradiție este confirmată de mulți bătrâni din satul Rădășeni, martori ai acestei minuni, ca și de Arhimandritul Cleopa Ilie de la Mănăstirea Sibăstria, legat sufleteste de satul Rădășeni în-

că din vremea stăreției sale la Sibăstria.

Arhimandritul Veniamin Piticiariu a hotărât atunci să dăruiească Sfânta Icoană Bisericii Sfintii Apostoli Petru și Pavel din Rădășeni, cu dorința de a fi îngropat și el alături de sfântul lăcaș. Dorința i s-a împlinit un an mai târziu, în 1922, când Dumnezeu l-a chemat întru Impărăția Sa. Trupul său adus de la Mănăstirea Râșca a fost așezat aproape de preșiosul dar lăsat Bisericii și satului Rădășeni.

La gâtul Maicii Domnului, într-un mic medalion de argint, se găsește trei particule din Moaștele Sfintilor: Gheorghe, Purtătorul de biruință, Haralambie și Ioan cel Nou de la Suceava, însoțite de o mică însemnare care amintește că donația a fost făcută de Arhierul Narcis Crețulescu (mort la Mănăstirea Neamț în martie 1913).

Înainte de această Sfântă Icoană, ca și înainte atator altora, vin oameni apăsăți de nevoi și necazuri, cerând ajutor și ocrotire. Sfânta Icoană atrage în duminică, sârbători, și-n toate zilele multime de pelerini, localnici sau străini, iar la reșfințirea bisericii din 16 iulie 1995 s-au adunat mai mult de 30.000 de credincioși, care au transformat sfînțirea într-o sărbătoare a întregului ținut.

Protos. TIMOTEI AIOANEI

Duminica Ortodoxiei

Ca o salbă de nestemate sunt rânduite pe tot parcursul anului bisericesc sfintele duminici, care păstrează pururea vii, mereu prospere, evenimentele și faptele evanghelice, ce prin diversitatea lor împodobesc drumul continuu al vieții fiecărui creștin ortodox.

Duminica de astăzi, prima din Postul Mare, este Duminica Ortodoxiei, sau dreptmăritoarei credințe creștine, nume de onoare, conferit de însăși istoria creștinismului. Și este dat în cinstea biruinței asupra vicisitudinilor de peste opt veacuri prin care a trecut Biserica lui Hristos.

De la începutul ei, religia creștină a suferit din partea lumii iudaice și păgâne, a ereticilor și schismaticilor. Sfintii Apostoli și urmașii lor au îndurat mult în tot timpul propovăduirii Evangheliei Domnului. Majoritatea și-au încheiat misiunea prin sacrificiul propriei vieți. Aceiași soartă au avut-o mii și mii de creștini, devenind martiri. Sângele lor s-a făcut sămânță roditoare în pământul mântuirii neamului omenesc. Sângele martirilor a devenit sămânță creștinilor, după cum spunea marele apologet al creștinismului, Tertulian.

Lupta dintre bine și rău, dintre lumină și întuneric, dintre adevăr și minciună a continuat veacuri de-a rândul. Au trecut peste trei sute de ani până când s-a arătat pe cer semnul biruirii al Sfintei Cruci, dându-se libertate religiei creștine de către Sfinții și de Dumnezeu încoronării și întocmai cu Apostolii Impărați Constantin și mama sa Elena. A fost întâia primăvară a creștinismului.

Însă această biruință nu a fost definitivă, pentru că, deși păgânismul, dușmanul cel mai puternic și așa de greu de învins, a fost biruit prin puterea lui Dumnezeu, a urmat un alt pericol, mult mai mare, venit chiar din sânul creștinismului. Au fost ereticii, care denaturau adevărurile de credință, doctrina creștină însăși, prin concepții false, aduse din afară. Ispita diavolului s-a arătat acum mai icusită, vătămătoare și perzătoare de suflet. Ea părea de neînlăturat. Fiindcă în timp ce împărații păgâni omorau trupul, cei din urmă ucidău sufletul. Fiindcă, pe când primii îi terorizau și îi intimidau pe creștini, încercând astfel să-i biruiască — deși nu izbuteau întotdeauna, căci în urma urgiilor lor numărul creștinilor creștea și mai mult —, ereticii însăși se foloseau de arme mai periculoase, cu care ataca direct sufletul, ademenindu-i pe cei mai slabi și puțin cunoscători în cele ale credinței creștine. Ei ataca însăși ființa religiei creștine, tăgăduindu-i divinitatea și înlocuind adevărul cu eroarea prin plămuirea minții lor. Confruntarea avea loc pe arena sensibilității și spiritualității creștine, urmărindu-se, de fapt, sub o formă mult mai subtilă și periculoasă, desfășurată în inculcarea credinței creștine cu concepții filosofice seducătoare și contradictorii. Se lovea în însuși adevărul religioasă creștin și în temelii Bisericii lui Hristos.

Ereziile apărute erau îndreptate împotriva dogmei hristologice, a credinței în Hristos, Domnul și Mântuitorul lumii, negând dumnezeirea Sa, cum erau ereticii arieni, sau omeniteza Sa, confundând sau amestecând cele două firi, dumnezeiască și omenească, sau nerecunoscând pe una dintre ele, așa cum gândeau monofiziții, monoteiștii și nestorienii. Nu înțelegeau corect Persoana divină-umană a Mântuitorului, Fiul lui Dumnezeu cel Întreg. Și tot atât de îndepărtați de adevăr erau și așa-numiții pnevmatomași, care respingeau divinitatea Sântului Duh, Cel de a treia Persoană a Sfintei Treimi.

Numărul ereticilor și al ereziilor a fost mare, împiedicând memoria sfântă a creștinismului. În final, toate ereziile vizau însăși dogma fundamentală a creștinismului, dogma Sfintei Treimi, credința în Dumnezeu, Cel Unul în ființă și întreg în Persoană.

Pericolul ereziilor s-a dovedit chiar și după ce ele au fost condamnate de Biserica, conștientă să existe și îmbrăcând noi forme, dar menținând eroarea și falsificând adevărul. Așa cum se știe, eresia monofizită, care admitea numai firea dumnezeiască în Persoana Divină-Umană a Mântuitorului, de îndată ce a fost condamnată de Sinodul al IV-lea ecumenic, a continuat să existe sub o nouă mască, a monoteismului, care îl recunoștea Mântuitorului numai voința dumnezeiască. Și fiindcă monofizitismul nu a putut supraviețui prin monoteism, acesta fiind condamnat de Sinodul VI ecumenic, monofizitismul, care nu admitea de altă firea dumnezeiască în Persoana Mântuitorului, a refuzat să mai admită însăși icoana Sa, întrucât îl nega firea omenească. Și astfel s-a ajuns la o nouă eresie,

iconoclasmul, mult mai periculoasă, ai cărei adepți nu admiteau nici un fel de icoană. De sorginte monofizită, noua eresie a fost susținută și de alte credințe eronate, venite din partea religioasă iudaică și musulmană, care vedeau în icoane idolatrie.

Propaganda eretică iconoclastă și-a găsit adepți chiar și în rândul împăraților, ceea ce a făcut să se declanșeze o nouă prigoană împotriva cinstitorilor sfintelor icoane. Cel dintâi împărat a fost Leon III Isaurul, care avea pretenția de a fi cinstit nu numai ca împărat, dar și ca „mare preot”. În felul acesta, el imita pe împărații romani păgâni de odinioară. Leon III Isaurul a poruncit mai întâi scoaterea icoanelor din biserici, deși poziția creștinilor a fost fermă, împotrindu-se cu eroism. Până la urmă, creștinii au fost obligați să-și aducă icoanele din casele lor în piețele publice, pentru a fi arși. În caz de refuz, erau schingiuiți și torturați în cele mai înspăimântătoare chipuri, tăindu-li-se câte o mână sau un picior.

Din rândul celor mai devotați fii ai Bisericii din acel timp s-a ridicat Sfântul Ioan Damaschinul, care a prezentat în scrierile sale o adevărată teologie a icoanei creștine, arătând că pe lângă rolul ei didactic, icoana reprezintă un simbol și o milocire cu sfântul, persoana respectivă. Icoana, găsindu-și sensul, rostul și folosul în însuși duhul de sfințenie și iubire pe care îl emană, încadrându-se în cultul de venerare a sfinților.

Prigoana a continuat și sub Constantin V Copronimul, care vedea în cinstirea icoanelor și un pericol împotriva statului. El a terorizat chiar și pe episcopi, iar în biserici a poruncit ca în locul icoanelor să fie pictate animale, plante sau alte scene din natură. Însă sub urmașul acestuia, Leon IV Chazarul și a soției sale Irina, o bună creștină, au încetat persecuțiile împotriva cinstitorilor sfintelor icoane. Iar după moartea soțului ei, împărăteasa Irina a luat în mâini soarta imperiului, fiind ajutată de patriarhul Tarasie, în probleme de credință. Deși au fost destule împotriviri din partea forțelor eretice iconoclaste, totuși, după mai multe încercări s-a ținut la Niceea cel de al VII-lea Sinod ecumenic, în anul 787. Prezidat de același patriarh Tarasie, prezenți fiind și împărăteasa Irina și fiul ei Constantin V, Sinodul a hotărât: „Este permis și chiar util și bineplăcut lui Dumnezeu a face icoane religioase și a le venera, dar această venerare să fie numai cinstire, iar nu adorare, căci aceasta se cuvine numai lui Dumnezeu; apoi cinstirea icoanelor este numai relativă, pentru că respectăm icoana numai pentru că ea reprezintă o persoană sfântă, pe Hristos. Deci, cinstirea nu se adresează materiei icoanei și astfel ea nu este idolatrie...” (din *Istoria Bisericească Universală*, București 1975, p. 313).

După un sfert de veac de liniște au sosit iarăși zile grele pentru creștini. Pe tronul împărătesc s-a ridicat Leon V Armeanul, din partea căruia cinstitorii de icoane au suferit mult. Aceași soartă au avut-o creștinii și sub împăratul Teofil. Dar soția lui, Teodora, o creștină evlavioasă, care iubea sfintele icoane, imediat după moartea soțului ei a

dat libertate deplină tuturor creștinilor și clericilor care suferiseră în timpul împăratului Teofil. Împreună cu patriarhul Metodie, ea a convocat un Sinod în anul 843, la Constantinopol, în ziua de 11 martie, validând încă o dată toate hotărârile luate de Sinodul VII ecumenic, restabilindu-se definitiv cultul sfintelor icoane. Cu acest sinod s-a încheiat o epocă atât de frământată din istoria creștinismului. Acum au fost anatematizați toți ereticii condamnați de sinoadele anterioare, încheindu-se cu iconoclasmul și s-au fixat dogmele fundamentale ale Bisericii, alcătuirii unui sinodicon, care s-a citit în prima Duminică din Postul Mare, numită de acum Duminică Ortodoxie, în amintirea biruinței acesteia.

Sinodul acesta de la Constantinopol, fiind o continuare și de fapt o încoronare a celui de al VII-lea Sinod ecumenic, de la Niceea, pune capăt atator eresuri, ce loveau în cele mai importante adevăruri de credință creștină. Iar unul dintre aceste adevăruri este și cel al cinstirii sfintelor icoane, al căror temelie este însăși Intruparea Fiului lui Dumnezeu. Căci Fiul, „Chipul Tatălui”, luând „chip de om”, se face văzut și cunoscut, devine accesibil și perceptibil. Fiindcă El, luând trup, ia și însușirile lui. „Pentru aceasta”, zice o cântare din Duminică Ortodoxie, înscrind chipul asemănării Tale, cu cuvântul îl sărutăm și spre dragostea Ta ne înălțăm...” (din *Stihirea a III-a de la Vecernia mare*). Și însăși „Biserica se îmbracă cu chipul cel după trup al lui Hristos, ca și cu o podoabă mai presus de lume...”, glăsuie o altă cântare (din *Slava de la Vecernia mare*). Chipul Mântuitorului este deci și podoabă a Bisericii, o podoabă văzută, care dă prilej de cinstire, fără să se piardă în contemplații și abstracții: „Că nouă ne este spre laudă Chipul Celui ce S-a intrupat, Căruia cu bună credință ne închinăm, nu făcându-l Dumnezeu” (din *Slava Vecerniei*). Și aceasta pentru că, după cum zice Sfântul Vasile cel Mare, icoana ne înalță la chipul cel dintâi. De aici și sensul sau rațiunea cinstirii sfintelor icoane.

Duminica de astăzi ne reamintește deci de drumul de veacuri parcurs de Sfânta Biserica în apărarea, susținerea și păstrarea dreptmăritoarei credințe creștine, de frumusețea și puritatea adevărilor dumnezeiești, teazaur nescuturat al mântuirii noastre. De aici înțelegem noi că Ortodoxia este prin excelență cinstitoare adevărului nealterat, aducându-l se lui Dumnezeu mărirea cea dreaptă. Înțelegem totodată că în această duminică se face cunoscută lucrarea sfântă a Bisericii lui Hristos, pe care nici porțile iadului nu au putut-o și nu o vor putea birui (Matei 16, 18), dovadă a invincibilității ei în fața neînduplecatului păgânism. Duminică Ortodoxie este ea însăși o măturare vie și permanentă a integrității credinței creștine, a inflexibilității ei în fața erorii, credință pe care o percepem în unitatea Trupului tainic al Domnului, care este Sfânta Biserica, precum și în trăirea prin dragoste fermă și dăruire totală. Încât bogăția de conținut, de valori inepuizabile, de adevăruri pururea mântuitoare, neschimbătoare și însăși frumusețea neasemuită a Ortodoxiei îi dă dreptul de a fi cinstită prin responsabilitatea tuturor creștinilor de a se angaja în păstrarea cu fidelitate și conștiinciozitate a comorilor ei.

Este un imperativ categoric ce se impune, în primul rând, tuturor fiilor Bisericii noastre, de a conștientiza momentul zilei Ortodoxiei, privind retrospectiv la tot ceea ce au însemnat de-a lungul a două milenii sacrificii făcute pentru păstrarea nealterată, curată a credinței noastre. Și luând aminte la jertfele sfinților și la sângele martirilor, în numele acestora suntem datori să ne iubim Biserica noastră, așa cum, după spusa Sfântului Apostol Pavel, și „Hristos a iubit Biserica, și S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfințească, curățind-o cu baia apei prin cuvânt. Și ca s-o înfățișeze Sesei, Biserica slăvită, neavând pată ori întinăciune, ori altceva de acest fel...”, ci ca să fie sfântă și fără prihană” (Efeseni V, 25—27).

Pr. Conf. Dr. IOAN BAJAU

ANUNȚ

Parohia Ortodoxă Română Sibiu-Ștrand oferă construcție de lemn (Capelă) unei alte parohii din județ sau din țară. Informații la telefon: 069/44 52 61.

Pr. Paroh GHEORGHE SPAN

Războiul nevăzut (I)

În toate marile religii s-a crezut că în lume este o permanență înclăștare între forțele binei și ale răului, un adevărat război pe scena vieții. Ne amintim de cele citite, spre exemplu, în *Ilada* și *Odissea*, de participarea divinităților, a zeilor, la viața oamenilor și la relațiile dintre ei. Zeii luau parte la lupte, uneori se luptau între ei pentru favoriții lor. În Olimp se produceau dispute aprinse între zeii cu privire la situația unor oameni. Rezițiile necreștine întingau adevărul că omul nu este singur în lume, că valoarea lui este mare și că pentru sufletul lui se consumă energii uriașe. Tocmai de aceea căutăm o explicație și o justificare a faptelor și întâmplărilor din viață. Mai toate aceste religii socotau însă raporturile acestea dintre om și divinitate ca pe ceva determinant, hotărâtor în viața omului. Individul trebuia să facă numai ce-i comanda divinitatea, devenind astfel o unealtă oarecică în mâna unor forțe ascunse, în mâna destinului. De aici credința despre existența destinului, a sorții, a „scrișei” fiecărui om.

Dumnezeu ne-a descoperit prin Sfânta Scriptură și prin Sfânta Tradiție adevărul privind existența omului în contextul general al creației. Omul nu e un oarecare, o creatură precum animalele. El este însuși regele creației. Singur omul are suflet nemuritor, spiritual, care se manifestă prin rațiune, voință și sentimente. Sufletul îl face pe om superior în fața tuturor celorlalte creaturi ale lumii văzute. În afara de suflet, omul mai are ceva specific firii sale, pe care celelalte viețuitoare nu le au: conștiința morală și liberul arbitru, adică libertatea de a alege între bine și rău. Dacă celelalte viețuitoare se conduc după instincte, adică după acele legi nescrișe, sădite în firea lor de la venirea pe lume, omul se conduce după rațiunea sa, după preceptele morale din conștiința sa. Conștiința însăși este glasul lui Dumnezeu sădit în om încă de la venirea lui pe lume. Aceasta îi șoptește în permanență ce e bine și ce e rău. Dacă pentru animale instinctul este determinant, pentru om conștiința sau cugetul este orientativ. Animalele n-au libertatea de a alege între bine și rău, fiindcă nu au noțiunea de bine și rău, fiind lipsite de gândire. Singur omul este cu adevărat liber între a face binele și răul, între a alege în viață calea vieții sau calea morții.

Dacă observăm bine Sfânta Scriptură, vom înțelege că omul de fapt este un ostaș pe câmpul de luptă. El, regele creației, are o valoare mai mare decât a întregii lumi. Pentru sufletul și ființa lui în general se dă o luptă acerbă între forțele binei și ale răului, între ale luminii și ale întunericului. Miza acestor lupte este sufletul omului. Am putea spune că este un adevărat război nevăzut în jurul nostru, în noi și pentru noi. La acest război participăm uneori conștient, alteori inconștient. Sfinții părinți vorbesc pe larg în scrierile lor despre războiul în care suntem implicați și tocmai de aceea vom zăbovi azi asupra unor aspecte ale sale. În felul acesta vom putea

mai bine înțelege diferența dintre bine și rău, dintre virtute și păcat.

Imaginați-vă câmpul de luptă. Sunt acolo tranșee, cazemate, acolo se trage cu arcurile, cu puștile, cu mitralierele, cu tunurile. Uneori vin și avioane și bombardează. Șuieră săgețile, gloanțele și schiele pe la urechile noastre. În jurul nostru sunt semeni noștri. Unii sunt de o parte, alții de alta a liniei frontului. Luptă chiar unii contra altora, fără să-și dea seama. Pe câmpul de luptă, — și de-o parte și de alta —, sunt morți, sunt răniți, sunt oameni plini de noroi. Pe câmpul de luptă sunt trădători, sunt lași, dar sunt și eroi. Nu putem rămâne pe linia frontului. Este nevoie să ne alăturăm uneia dintre părțile beligerante. Alegerea, alinerea, o facem noi. Nimeni și nimic nu ne poate obliga. De fapt suntem în neutralitate până la vârsta de 7—8 ani, după care începem să ne jucăm de-a războiul. La început trecem când de-o parte, când de alta de linia frontului, fără să hotărâm. Când suntem „cumiși” și ingerășul se bucură, când suntem „rați”, „proștuși” sau „derbedei” și aghiută e-n culmea fericiirii. Ne place jocul și-l acceptăm. Avem ca reper învățăturile părinților, dar mai ales exemplul vieții lor. Leșim adesea din acest cadru, dar ne este greu să-i suferăm, mai ales că uneori ei folosesc și vorba aspră, bătaia sau alte pedepse menite să ne facă așa cum le este lor voia. Nu înțelegem prea bine atunci de ce te trebuie așa și nu așa, dar ușor-ușor începe să se contureze în mintea și cugetul nostru diferența dintre bine și rău. Desigur, dacă părinții înșiși nu ne dau exemple grăitoare în acest sens, iar viața lor este plină de scandaluri, decăderi morale, conștiința le este tulbură ori adormită, situaerea noastră de parte a forțelor răului este mai mult ca sigură. Altfel se prezintă lucrurile, dacă părinții sunt luptători pe baricadele binei, virtuții, adevărului și dreptății. Vedem zbaterea lor, aflăm idealurile lor, le înțelegem greutățile și privațiunile și încercăm și noi să-i încurajăm, făcându-le pe voie, încercând să devenim în noi numai chip, ci și asemănare a lor.

Așadar, după o perioadă de neutralitate de până la 7—8 ani, în care sufletul nostru este curat și pur, neatinș de mizerie, urmează o perioadă nu prea lungă, în care suntem alături de părinții noștri, de partea frontului pe care se situează ei și încercăm să-i imităm ori să le dăm ascultare pur și simplu. Pe părinți îi lovește săgeți, dar și gloanțe de război și obuze; pe noi ne lovește mai mult săgeți, dar nu ne doare lovitură lor. Bă împotriva, simțim o dulceață în trupul nostru, când ele ne ating. Sunt niște plăceri deosebite, pe care nu le percepem când mâncăm dulciurile ce ni le dau părinții, sau când ne jucăm cu jucării noastre obișnuite. Săgețile acestea, care vin din partea cealaltă a liniei frontului, sunt otrăvite cu otrava plăcerii și aceasta ne amețește. Căutam să fim cât mai mult singuri acasă și în timpul acesta căutam la televizor, pe cele câteva zeci de canale, scene care ne plac, ne atrag,

ne dau fiori. La un moment dat începem să ne imaginăm cum vom proceda și noi în astfel de situații, când vom fi ceva mai mari. Săgețile sunt ațintite asupra noastră și încep să se sloboadă. Nu ne dor, ba dimpotrivă. Leșim în stradă, cunoaștem alți copii, mai mari sau mai mici, vedem și auzim multe și de toate. Înțelegem că viața nu este chiar așa cum ne-au descris-o părinții și poveștile spuse de ei. Vedem că unii fumează, că alții injură, că alții bat, că alții fură ori iau droguri. Nădrăvăniile lor ne fascinează, ne fac să credem că numai cei ce practică asemenea fapte și apucații sunt cu adevărat „oameni mari”. Săgețile ne lovește din nou și gândul că și noi putem da un pumn în nasul celuiălalt la o adică ne încântă. Otrava mândrie se face și ea simțită. Cum să ne lăsăm mai prejos de alții! Doar noi suntem mai bine hrăniți, mai bine îmbrăcați, noi suntem copii cuminiți ai lui Tati și Mami. Noi avem casă, avem mașină scumpă, avem video și multe altele. În sfârșit, noi avem bani. Ceilalți încep să ne privească mai cu ură, mai cu admirație și asta ne place, ne amețește. Suntem „cineva” în cadrul grupului, anturajului. Părinții n-au timp de noi. Ei sunt ocupați cu serviciul, cu afacerile, cu problemele lor. De acum noi suntem „mari”, suntem „capabili” să ne luăm viața în mâinile noastre. Săgețile continuă să ne lovească. Ne întrebăm de ce n-am putea merge și noi la discotecă, doar avem bani de bilet; de ce n-am bea și noi o băutura mai tare, nu numai sucuri cumpărate de mama. Mai mult, de ce n-am putea iubi și noi o fată, doar toată lumea iubește. De ce n-am face și noi sex, ca la televizor, ce naiba, doar suntem mari de-acum!

Otrava plăcută a săgeților ne amețește, ne întunecă vederea și, ușor-ușor, ne strecurăm hoște de cealaltă linie a frontului. Mai trecem din când în când și de partea părinților, ca să nu se alarmeze. Trebuie să ne vadă învățând, mergând la școală, venind la timp acasă, dar până la urmă găsim noi prilejul s-o ștergem englezește mai pe ușă, mai pe feastră și să trecem dincolo, parcă e mai plăcut acolo, decât dincoace, unde ni se vorbește de bine, ni se dau sfaturi, le turii alese, suntem poștiți la biserică și la rugăciune, suntem învățați bunele maniere și buna-cuvânt. Oricum, e mai sobru; e mai plăcut dincolo! Acolo poți să-ți faci de cap și toți te adoră, te iubesc, plăceri sunt multe și de toate felurile, plăceri imediate, irezistibile, care trebuie gustate. Săgețile continuă să ne otrăvească suletul și, în același timp, să ni-l pervertească, părinții încep să devină tot mai insuportabili și depășii, în-ățării și profesorii ne dărăncează, ne enervează chiar, ce mai, vrem să fim liberi ca pasărea ce-lui. E viața noastră și vrem să facem din ea ce ne place. Suntem în stare să furăm bani și orice altceva de acasă, dacă nu ni se dă de ajuns, ca să ne împlinim plăcerile. Și așa se conturează pe încetul imaginea fiului risipitor!

Pr. AL. STÂNCULESCU-BĂRDA



AGENDA I.P.S. MITROPOLIT ANTONIE

- 1 FEBRUARIE a.c. — I.P.S. Dr. Antonie a primit vizita Excelenței Sale dr. Kristoph Klein, episcopul Episcopiei Evanghelice C.A. Sibiu, însoțit de un oaspete din Germania. A fost prezent și P.S. Visarion Rășinăreanu, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiu.
- 2 FEBRUARIE a.c. — I.P.S. Antonie l-a primit pe P.S. dr. Nifon Mihăiță, episcopul Sloboziei, aflat la un Simpozion la Sibiu.
- 3 FEBRUARIE a.c. — I.P.S. Antonie primește pe poetul Toma Istrati din București, aflat în trecere prin Sibiu.
- 4 FEBRUARIE a.c. — I.P.S. Antonie a primit pe P. Cuv. arhim. Sofronie Achim, fost eclesiarh al Catedralei Mitropolitane Sibiu.
- 8 FEBRUARIE a.c. — I.P.S. Antonie a primit pe maica Ierusalima Ghibu, stareța Mănăstirii Râmeț din Arhiepiscopia Alba Iulia.
- 9 FEBRUARIE a.c. — I.P.S. Antonie a primit pe P. Cuv. Arhim. Irineu Duvlea, starețul Mănăstirii „Brâncoveanu”, prot. Făgăraș.
- 18 FEBRUARIE a.c. — I.P.S. Antonie și P.S. Visarion au examinat, la Reședința Mitropolitană Sibiu, 4 candidați pentru postul de diacon la Catedrală. Aceștia sunt: diac. Dumitrescu Cătălin, Cristea Sebastian, Verza Vulcu Ioan și Susan Mihai.
- I.P.S. Antonie a primit pe P.C. arhid. Oancea Ezechiel, consilier economic.
- 22 FEBRUARIE a.c. — I.P.S. Antonie a primit vizita canonică a P.F. Sale Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, însoțit de I.P.S. Petru, Mitropolitul Basarabiei, P.S. Gherasim al Râmnicului, P.S. Calinic al Argeșului, P.S. Teofan, episcop vicar patriarhal, arhim. Rafael — eclesiarhul Catedralei Patriarhale, arhim. Teofan — parohul comunității românești din Tirana și întreaga Albanie, P.C. pr. Bărsan Nicolae — consilier cultural al Episcopiei Argeșului. A fost prezent și P.S. Visarion Rășinăreanu, episcop vicar și P.C. pr. Valentin Sicoe, secretar eparhial.
- 25 FEBRUARIE a.c. — I.P.S. Antonie a vizitat câteva biserici în construcție din prot. Sibiu, însoțit de P.C. pr. Valentin Sicoe.

Pr. VALENTIN SICOE
Secretar eparhial

ITINERAR PASTORAL

Din încredințarea și cu binecuvântarea I.P.S. Mitropolit Dr. ANTONIE PLAMADEALA, P.S. VISARION RĂȘINĂREANU — Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului a săvârșit următoarele:

- 9 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a primit pe dl. Jürgen Henkel, jurnalist din Germania, căruia i-a acordat un interviu.
- Seara slujește Vecernia și Acatistul Mântuitorului în Catedrală.
- 10 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a vizitat șantierul noii biserici în construcție din Sibiu-Strand, iar seara slujește împreună cu studenții teologi Vecernia, în Capela Facultății de Teologie Sibiu.
- 13 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a slujit Sf. Liturghie arhierescă hirotonind întru preot pe diaconul Ilie Gusan pe seama parohiei Feltrinelli, prot. Avrig, iar pe teologul Moga Nicolae întru diacon.
- Seara slujește Vecernia în Catedrală și predică la Adunarea Oastei Domnului.
- 14 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica „Nașterea Sf. Ioan Botezătorul” din Ocna Sibiului roșind cuvânt de învățătură. C. diacon Nicolae Moga a fost hirotonit întru preot pe seama parohiei Rupea II, iar P.C. pr. paroh Popa Savu a fost hirotosit întru sacelar.
- A cercetat parohia Șura Mare, precum și biserica „Schimbarea la Față” din Ocna Sibiului.
- 15 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa s-a întalnit la București, la sediul Guvernului cu dl. Radu Vasile, Prim ministru al României, în legătură cu unele probleme patrimoniale ale Arhiepiscopiei Sibiului.
- 16 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a avut o întrevedere cu dl. Gheorghe Anghelescu, Ministru secretar de stat la Secretariatul de Stat pentru Culte.
- 17 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa slujește Vecernia împreună cu studenții teologi în Capela Facultății de Teologie Sibiu.
- 18 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a prezidat examenul concurs pentru ocuparea postului de diacon II la Catedrala Mitropolitană din Sibiu.
- A vizitat biserica monumnet istoric din Tălmăcel, recent restaurată și pictată în întregime și în exterior.
- 19 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa s-a întâlnit cu dl. prof. dr. Ion Popescu, Prefectul județului Sibiu.
- Seara slujește Pavcernița Mare și Acatistul Maicii Domnului, în Catedrală.
- 21 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a făcut parte din soborul slujitor în frunte cu P.F. Patriarh Teoctist, care a slujit Sf. Liturghie arhierescă în Catedrala din Gyula, cu prilejul hirotonei și instalării noului episcop ortodox român P.S. Sofronie Drincec.
- 22 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a luat parte la primirea P.F. Patriarh Teoctist al României la Reședința Mitropolitană din Sibiu.
- 23 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a primit o delegație a Organizației Internaționale „Fondations pour un Monde Nouveau”, condusă de dl. Gerard Testard, președintele Asociației franceze.
- 26 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a slujit Sf. Liturghie a darurilor mai înainte sfințite în Catedrală.
- În săptămâna I din Post slujește seara Pavcernița Mare și Canonul Sf. Andrei în Catedrala din Sibiu.
- 27 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a slujit Sf. Liturghie în Capela Facultății de Teologie din Sibiu.
- La amiază slujește în Catedrală slujba parastasului pentru binefăcătorii Mitropoliei Ardealului, iar seara Vecernia.
- 28 FEBRUARIE a.c. — P.S. Sa a slujit Sf. Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Sibiu.
- Seara slujește Vecernia în Catedrală și deschide printr-un Cuvânt Săptămâna de rugăciune pentru unitate creștină. La slujba Vecerniei au luat parte reprezentanți ai cultelor istorice din Sibiu. Predica zilei a fost rostită de Pr. Schullerus din partea Bisericii Evanghelice C.A. Sibiu.
- 1 MARTIE a.c. — P.S. Sa a primit pe Ex. Sa Prof. Dr. Christian Zippert, episcop luteran de Magburg, împreună cu o delegație a Episcopiei de Magburg-Germania.
- Seara a luat parte, în Catedrala romano-catolică din Sibiu, la serviciul divin ecumenic și rostește cuvânt de învățătură.
- 5 MARTIE a.c. — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie a darurilor mai înainte sfințite în Catedrală.
- Seara slujește Pavcernița Mică și Acatistul Maicii Domnului în Catedrală.
- 6 MARTIE a.c. — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Capela Mitropolitană, hirotonind ierodiacon pe monahul Nicon Sturza.
- Participă în Sala Senatului Universității „Lucian Blaga” din Sibiu la Colocviile culturale „ASTRA” transmițând un cuvânt de salut din partea I.P.S. Mitropolit Dr. Antonie.
- Seara slujește Vecernia în Catedrală.

D'acon AVRAM VASILE

● Semnalăm ● Semnalăm ●

● Paul Daniel traduce din engleză cartea „Starețul Antonie de la Optina” de Ierom. Clement Sederholm, tipărită cu binecuvântarea P. S. Justinian, Episcopul Maramureșului (Editura Buna-Vestire, Bacău, 1998, 238 pag.).

Cartea aceasta vorbește despre viața monahală din Rusia creștină de altădată. A fost scrisă în limba engleză de Ierom. Clement Sederholm.

Monahul Antonie de la Optina a fost un călugăr mare și merită atenția cu care-i propus credincioșilor. O citim și noi, o citesc și ei în buna intenție de a crește substanțial valoarea acestei spiritualități ruse din veacul trecut.

Dăm mai departe un citat din cartea tăpărită în românește: „Stareții de la Mănăstirea Optina au avut o extraordinară influență asupra societății rusești, pe plan național, a sfințeniei. Timp de un secol, profețiile și sfaturile lor iluminate de Dumnezeu au atras căutătorii duhovnicești din toate părțile țării, printre care s-au aflat și scriitorii Dostoievski, Tolstoi și Gogol.

Printre primii stareți de la Optina a fost și starețul Antonie Putilov (+ 1869) care, împreună cu fratele său, starețul Moise Putilov, au venit la Optina după ani de zile petrecuți în liniște și rugăciune în singurătățile codrilor. Într-o viață de mari greutate și cumplite suferințe trupești, starețul Antonie a dobândit desăvârșita libertate duhovnicească, prin purtarea de grijă de suflet și primirea cu smerenie a rânduielilor Dumnezeieștii Pronii. A fost un om fericit întru sfârșitul său, plin de milă pentru toți cei care veneau la el, având o pace lăuntrică de nezdruccinat. Viața și scrisorile sale, cuprinse acum într-un singur volum, respiră aceeași pace. Cititorul este atras, fără să vrea, în văzduhul pașnic și odihnitor al sufletului frumos al starețului Antonie, învățând astfel înțelesul acelei înalte virtuți cunoscute în rusește sub numele de „smirenomodrie”: „înțelepciunea smereniei”.

● A apărut, de curând, ediția a III-a a **Patericului Românesc** de P. C. Arhim. Ioanichie Bălan, tipărit cu binecuvântarea P. S. Dr. Casian, episcopul Dunării de Jos, (Editura Episcopiei Dunării de Jos, 1998, 740 pag.).

„Patericul Românesc” se bucură de un bogat Cuvânt înainte al P. S. Casian, intitulat „Pământ sfânt prin nevoițele sihaștrilor, duhovnicilor și părinților rugători ai neamului”. Prefața la ediția întâi este a P. C. pr. prof. Dr. Dumitru Stăniloae, iar introducerea aparține autorului.

Această lucrare cuprinde în marea ei parte viața cuvioșilor români, nevoițele lor, lupta continuă pentru desăvârșire și adevărata vocație monastică, dobândirea fericirii veșnice, (adică mântuirea).

Am vrea să facem câteva observații legate de conținutul acestei cărți. Părintele Ioanichie scrie foarte multe lucruri frumoase doar din auzite, fără să fie controlate. Astfel, în ceea ce privește pe părintele Daniil Tudor, acesta a fost un mare călugăr și om duhovnicesc al epocii sale. E drept că autorul nu-l va fi cunoscut personal.

Părintele Daniil Tudor a intrat în monahism mai întâi la mănăstirea Antim din București și nu la Schitul Crasna din Gorj. E drept că a fost hirotonit ieromonah de mitropolitul Firmilian, cu care era foarte bun prieten și care i-a oferit părintelui Agaton Schitul Crasna din Gorj. La acel moment el își făcuse o biografie aleasă din activitatea pe care o depusese la mănăstirea Antim din București. Așa că trebuie inversate domiciliile sale: întâi la Antim, iar apoi la Crasna. Cât a stat la Antim părintele Agaton, de două ori pe săptămână, adică joia și duminica, aduna monahi și lume mireană care îl ascultau. Deci a fost un mare conducător de școală monahală. Printre cei care erau mereu prezenți amintesc pe: Alexandru Mironescu, Tudor Vianu, Ion Marin Sadoveanu, Paul Sterian, Vasile Voiculescu, Anton Dumitriu, Dan Barbilian și mulți alții. Erău printre ei și studenții de la Teologie și de la alte facultăți, pe vremea aceea 12 la număr, care urmau să primească binecuvântarea pentru rugăciunea inimii. O vreme a trecut pe acolo și un părinte rus Ioan Culăghin, adus din Rusia la mănăstirea Cernica.

Conferințele se țineau în zilele stabilite de părintele Agaton și apoi și de ceilalți membri în reuniune. El a rămas acolo până în 1951.

Deci, prietenia cu I. P. S. Firmilian l-a adus pe părintele Agaton de la Mănăstirea Antim din București, starețul mănăstirea Crasna, Gorj.

Acestea și multe altele, se pot povesti despre Cuvioșia Sa. După mutarea la Crasna el nu a mai avut legături cu Antimul. Părintele Daniil s-a mutat apoi în Moldova, la Schitul Sihla, într-o clădire cu 2 camere, unde nu mai trăia nimeni la acea oră. Sihla era metocul mănăstirii Sihăstria. De aici cu mare greutate, prin intervenția de atunci a monahului Antonie, a fost mutat la Schitul Rarău, de unde a fost și arestat. Nu a fost viețuitor în mănăstirea Slatina. A trecut mereu prin Slatina dar nu ca viețuitor.

Părintele Daniil care și-a căutat numele la Schitul Sihla, a fost acolo făcut ieroschimonah.

Despre faptul că a fost împărțit înainte de a muri, nu știu nimic sigur. Ceea ce știu de la cei care l-au cunoscut și au fost împreună acolo în închisoare, e că a murit străin și necunoscut, decât de câțiva, care l-au cunoscut îndeaproape.

Viața părintelui merită studiată cu atenție, pentru a nu se pierde un exemplar din cea mai aleasă trăire monastică, în vremuri de răstriește pentru societatea românească.

Rugăm pe părintele Ioanichie să se aplece mai cu exactitate asupra vieții părintelui Daniil.

● **Ecumenismul, religia veacului XXI** de Romeo Corbu, București, 1998.

Este cartea devenirii Domnului dr. Ion Popescu, cu toate succesele și toate urcușurile lui. Această carte este plină de noutăți, care ne vorbește despre pășirea vieții Băncii Religioșilor într-un climat nou.

Îi dorim și noi tot succesul.

● Editura Moonfall Press din Washington D.C., publică cartea „**Diorame și Eseuri Teologice și Literare**”, de George Alexe. Colecția literară „**Comuniunea Românească**”. „Despre autor. George Alexe s-a născut în România, județul Buzău, comuna Smârdan, la 26 noiembrie 1925. A debutat (1940—1941) în revista „**Muguri**” a Seminarului Teologic „**Kesarie Episcopul**” din Buzău.

Între anii 1948 și 1969 a lucrat în Sectorul cultural al Arhiepiscopiei Bucureștilor, în Redacția Revistelor Patriarhale, la Biblioteca Centrală a Sfântului Sinod și în Relațiile Externe Bisericești ale Patriarhiei Române. În anul 1969 s-a stabilit în America împreună cu soția sa, Ruxandra Alexe, artist plastic și pictor de icoane bizantine românești, unde amândoi și-au continuat activitatea culturală, editorială și artistică în cadrul Departamentului Publicațiilor de pe lângă Arhiepiscopia Ortodoxă Română în America și Canada. A pus bazele Societății Corale și de Cultură „**România**” (1971) și a înființat (1973) revista și colecția literară de Teologie, cultură și artă „**Comuniunea Românească**”, în Detroit, Michigan. A editat cărți și reviste, a publicat numeroase studii, eseuri și articole de spiritualitate și cultură creștină ortodoxă în România, Europa și America, și a participat activ cu comunicări teologice, istorice și literare, la simpozioane și congrese internaționale. Este menționat cu date biobibliografice în Who's Who în Religion, Chicago, Illinois, Marquis Who's Who, Ediția I-a, 1975, pag. 7; și Who's Who in Romanian America, New York, N. Y., American Institute for Writing Research, 1976, pag. 38”.

Aceste câteva lucruri le-am copiat fiindcă scriitorul George Alexe e necunoscut azi în România. El face cunoscut mult din cultura românească americanilor. Mă gândesc numai la **Colindele Basarabiei**.

E o lucrare mare și bună pentru cei ce vor să cunoască cultura românească.

Iată un citat care prezintă cartea lui George Alexe, după care și noi avem o adâncă plecăciune: „... Vine vremea și acum este, când oamenii vor înțelege iarăși că sensul creației lumii și al tuturor creațiilor nu este contemplația și nici extazul, oricât de sublim ar fi, ci **comuniunea**, această imensă și dinamică deschidere a omului către spirit, către universal, către divinitate. Canoanele estetice și critice vor trebui să țină seamă de adevărul comuniunii, ca normă supremă de valorificare spirituală a operelor artistice. De aceea, suntem siguri că integrarea creațiilor literare, culturale și artistice (diversificate, izolate și prea mult autonomizate de epoca modernă), sub semnul comuniunii izbăvitoare, care le transcende, va însemna, în sfârșit, geneza restaurării și a desăvârșirii spirituale absolute, după care suspină întreaga umanitate...”.

O recomandăm tuturor celor care caută un refugiu în America.

● **Istoria clipei** de Cristian Popișteanu, editura „Adevărul” S.A. București, 1998, 304 pag., ediție adăugită, colecția Argus.

„Martha Bibescu, Toma Caragiu, René Cassin, Constantin C. Giurescu, Mircea Grigorescu, George Ivașcu, André Malraux, Alexandru Rosetti, V. V. Tilea, Arnold Toynbee.

Iată personaje ce dau măsura **Istoriei clipei**. Momentul cât un fulger, când biografia autorului se intersectează cu viața celor zece personalități atât de diferite reunite aici ad-hoc, dar având fiecare și toate laolaltă vocația temerității, luminează istoria de la noi sau de pretutindeni. Reportaj, confesiune, interviu, eseu, document, întâlnirea lor ne ajută să primim profitul unor epoci. Controversele sau contestabile, aceste personaje nu numai că au câștigat pariul cu timpul lor, dar prin substanța faptelor, au lăsat rădăcini puternice în cronica vremii: două odihnesc astăzi, depuse — decenii după moarte —, în templul gloriei eterne a națiunii franceze. Iar celelalte cunosc o renaștere postumă ce nu-i dă uitării. Comunismul și anti-comunismul, rigoarea cercetării trecutului și imaginația filozofiei civilizațiilor; singularitatea apărării intereselor României și copleșitoarelor pericole ce au sfâșiat-o; complexe antifascismului și victoriile lui Hitler; spionaj în umbra frumuseții cuceritoare și modestia intervențiilor tenace pentru pașapoartele intelectualilor români; distanța ce separă arta sau gazetăria adevărate, de epigonii lor; dramatismul singurătății alergătorilor de cursă lungă pentru a descoperi drepturile omului și zbuciumul celor dedicați binelui sub zodia imperiului răului, toate acestea și multe altele din culisele veacului se regăsesc în cartea lui Cristian Popișteanu.

Un autor fericit care și-a găsit cele zece personaje! Domnul Cristian Popișteanu a fost directorul Revistei Magazin istoric, răspândind în popor știri despre foarte multe noutăți istorice, legate de istoria patriei.

Această carte completează ceea ce nu mai putea scrie în revistă dând și cărții o importanță majoră.

ANTONIE P.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35. Articolele nepublicate nu se înapoiază. Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; P. S. Visarion Rășinăreanu - episcop-vicar, — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu.

Abonamentul pe un an: 25 000 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2, B.C.S.A. — Sibiu. Pentru cititorii de peste hotare costul unui abonament anual este de 25 dolari S.U.A. (cont nr. 47.21.016.680) sau echivalentul în altă valută, B.C.S.A., Sucursala Sibiu.

BIBLIOTECA „ASTRA”
SIBIU